

ble, sinó d'un altre NL de la mateixa terminació situat a la vall adjacent.

És probable que tinguem aquí el basc *leza*, *leze* «sima», «abismo», per al qual existeix una variant *leize* (potser fins i tot *lize). Pensem en cognoms com *Leiceaga*, *Liceaga*, *Leizaola*, *Lizola*, *Leizaur*, *Lizaur*, *Lizaso* i *Lizasoain* (cf. Mitxelena, *Apellidos vascos*, § 406). *Leza* és solament biscaí, però *leze* té una extensió considerable: alt navarrès de Baztan, baix navarrès d'Aldude, guipuscoà, labortà i suletí (cf. Azkue, *Dicc.* 10 s. v.).

ETIM. El 2n. element dels dos noms pot ser el bc. *buruz* 'mirant a', 'de cara a', 'enfront de'. La primera acc. del mot, que dóna Azkue, és «mirando a...», «atendiendo a...», «frente a...» i localitza en baix navarrès, la-¹⁵ bortà i suletí. L'accepció sisena és «dirigiéndose» (cf. Azkue, s. v.). Un ètímon *LEIZE-BURUZ o *LEZE-BURUZ 'de cara al precipici' seria per tant força convincent.

El primer d'aquell: *KARTZE BURUZ 'de cara al pe-²⁰ dregar'. *Kartze* és la forma antiga suposada pel basc actual (*h*)*artze* 'pedregar', que ha estat productiva en l'onomàstica eusquera: «*artz*/(*h*)*artze* 'pedregal' (de (*h*)*arri*): *Arçabe*, *Arza*, *Arzalluz* (*Arcelus*, *Arcellus*, *Arzallus*, cf. *Arriluce*, *Arreluce*, *Arreluz*), *Arzamendi*,²⁵ *acaso Arzadun*» (Mitxelena, *Apellidos vascos*, § 100). Aquesta etimologia va ser ja apuntada per Coromines a *E.T.C.* I, 142.

2) *Cassovall* (Pallerols, Urgellet), on la terminació -*vall* és pre-romana, probablement ibero-basca, que es³⁰ repeteix en *Aixirivall*, *Xuvall* etc.; amb el 1r. component igual que *Cassibrós*, però la *e* labialitzada per la *v*.

3) *Cansuberrí*. Borda a Àreu (Alt Pallars). Potser de *kartze-be-erri* 'lloc sota la tartera', amb dissimila-³⁵ ció *r-r > n-r*. Cf. *Besiberri < Beso-be-erri*.

4) *Nibrós* (Estaon, Alt Pallars). Altre cop amb terminació en -*brós*, que procedirà de *buruz*. Per al 1r. component, cf. els NLL veïns *Niarte* i *Noarre* (*E.T.C.* I, 163, 139).

5) *Cassebrú*. El *Serrat de Cassabré* o *Cassabré* pron. *kasabré* es troba al terme de Jújols, al Conflent (Coromines, *Ll.* xxiii, 166). Sembla d'igual origen que *Cassibrós*, com pseudo-singular secundari, encara que sigui en comarca del Nordest, en la qual, però, apareix⁴⁵ encara NLL bascos (*Nyer*, *Suanyes*). X. T.

CASSIM, BENI—

Vila i municipi de la Pna. Cast., entre la Serra del Desert de les Palmes, la de Montornés i la costa.

PRON. MOD.: *benikási*, oït l'any 1935 per JCor. etcètera.

DOC. ANT. *Benicasim* a. 1278 (Mz. Ferrando,⁵⁵ *Doc.Val.ACA*, reg. 49, f. 91v); *Benicacim* a. 1376 (*Doc.ACA*, reg. 928, f. 184); *Benicacim* a. 1398 (Llibres de Vâlues de Castelló de la Plana. Documentació facilitada per Sánchez Gozalvo).

PARÒNIMS. *Binicassis*, partida cap a Sa Forana,⁶⁰

de Sant Climent de Menorca (xliv, 62.16). El Mapa Mascaró posa *Binicassim* (sense accent, però ha de ser descuit per *Benicàssim*).

ETIM. Ja Julià Ribera va establir que «Los *Benicásim*, de estirpe bien conocida, poblaron, al parecer, la villa de su nombre» (*Dis. y Opúsculos* II, 214). *Qásim* és, en efecte, un NP àrab ben conegut (documentat per Hess, *GGAlg.* i Littmann). *Binicassis*, plural secundari de la pron. vg. *Benicassi*. J. F. C.

El Casso (Espolla), V. Càrcer

CASSOLA

Nom de dos indrets situats a l'Oest de *la Creu de Cameles* (Rosselló): el *Mener d'En Cassola* i el *Casot d'En Cassola*, els quals deuen correspondre al collet per on el camí de Castellnou passa el serrat entre el Còrrec de la Font de París i el dels Clots, o bé entre aquest i el de Cameles. El Casot es troba al peu del poble en direcció cap a Polig (1960; *Ll.* xxvii, 50, 52). Cf. *Cassola* com a NP a Puçol (Horta de València) (1962; *Ll.* xxx, 47). Notem així mateix, al Baix Maestrat, el *Pou de la Cassola / de la Cassoleta* dins la vila d'Alcalà de Xivert (1961, *Ll.* xxviii, 183), i, a la Ribera de Xúquer, el *Braç de Cassola* a Alfarb (1962; *Ll.* xxx, 173).

En un document de l'any 1588 s'esmenta el *Carrer de la Cassola* a Castelló de la Plana (Traver, *Antigüedades de Cast. de la Plana*, 479). En el plural hi ha el *Serrat de les Cassoles* al terme de Gósol (1963; *Ll.* xxxviii, 87); i *St. Gervasi de Cassoles*, antic municipi del Barcelonès avui agregat al de Barcelona (*Gran EncCat*, s. v.); *Sancti Gervasii* 1182 (Balari, *OrigHist Cat*, 67), *Sent Jarvari* 1359 (*CoDoACA* XII, 7).

Deriv. en -i: al Conflent: *Mas Cassolí* al terme de Jóc, situat al Nord-Est del Mas d'en Rubí, i al terme de Rigardà existeix un petit nucli de cases anomenat⁴⁰ *Son Cassolí*, els quals semblen ambdós correspondre a la mateixa propietat antiga (1960; *Ll.* xxvi, 176, 201). Així mateix, al terme d'Espirà de Conflent hi ha el *Bosc d'En Cassolí* (1960; *Ll.* xxvi, 142). Com a NP *Cassolí* (escrit *Cassoly*, *Cassuly*) es constata a Els Masos (Conflent) (1960; *Ll.* xxvi, 76), a La Menera (Vallespir) (1959; *Ll.* xxiv, 64), i a Bages (Rosselló) (1959; *Ll.* xxv, 72), on, en el cas dels dos últims llocs, encara hi era viu els anys 1914-18.

ETIM. Tot plegat fa pensar en un origen a base⁵⁰ de la idea d'«olla, cadolla, gorja», format amb *cassola* (per a l'etim. d'aquestes veg. el *DECat*) (semàntica com en *cadolla*, *DECat* II, 391-392). Ph. R.

Cassovall, V. *Cassibrós* *Castalona*, V. *Carles*

CASTALLA

Vila gran, a la Foia del seu nom, al SO. d'Alcoi i Nordoest d'Alacant.